

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU LĘBORSKIEGO

z dnia 27 sierpnia 2026 r.

w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie utworzenia związku metropolitalnego

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2025. Poz. 1684 ze zm.) , art. 9 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 czerwca 2026 r. o związku metropolitalnym w województwie pomorskim (Dz.U. z 2026 r. poz. 912), uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Powiatu Lęborskiego wyraża pozytywną opinię w przedmiocie utworzenia w województwie pomorskim związku metropolitalnego obejmującego Powiat Lęborski, w trybie przekształcenia Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot w związek metropolitalny, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy powołanej w podstawie prawnej niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Lęborskiego, w tym przekazanie uchwały Stowarzyszeniu Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot oraz Radzie Miasta Gdańska w celu załączenia jej do wniosku o utworzenie związku metropolitalnego, stosownie do art. 7 ust. 7 w związku z art. 6 ust. 5 pkt 2 ustawy powołanej w podstawie prawnej niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

I. Dotychczasowa współpraca metropolitalna Powiatu Lęborskiego

Powiat Lęborski, na podstawie uchwały nr XVIII/148/2012 Rady Powiatu Lęborskiego, przystąpił do Stowarzyszenia Gdański Obszar Metropolitalny z siedzibą w Gdańsku. Uchwałą nr 27/2015 Walnego Zebrania Członków Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego z dnia 13 kwietnia 2015 r. w sprawie zmiany Statutu Stowarzyszenia postanowiono o zmianie nazwy Stowarzyszenia na Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot; zmiana ta weszła w życie z chwilą jej rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Obecnie Stowarzyszenie zrzesza 61 gmin i powiatów województwa pomorskiego.

II. Podstawa prawna utworzenia związku metropolitalnego

Ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o związku metropolitalnym w województwie pomorskim (Dz. U. z 2026 r. poz. 912), która weszła w życie z dniem 31 lipca 2026 r., stworzyła podstawy prawne do utworzenia związku metropolitalnego zrzeszającego gminy lub powiaty województwa pomorskiego charakteryzujące się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych i zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położone na obszarze spójnym pod względem przestrzennym (art. 1 ust. 1 i 2 ustawy).

Związek metropolitalny tworzy Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, wydawanego na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, sporządzony na podstawie wniosku Rady Miasta Gdańska złożonego za pośrednictwem wojewody pomorskiego (art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy). Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy wniosek ministra może zostać sporządzony także na podstawie wniosku Rady Miasta Gdańska o utworzenie związku metropolitalnego w drodze przekształcenia istniejącego związku międzygminnego, związku powiatowo-gminnego albo stowarzyszenia, o którym mowa w art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Tym trybem objęte jest planowane przekształcenie Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot.

Powiat może wchodzić w skład związku metropolitalnego pod warunkiem, że w skład tego związku wchodzi co najmniej jedna gmina położona na obszarze tego powiatu (art. 1 ust. 3 ustawy). Warunek ten zostanie spełniony, ponieważ członkami Stowarzyszenia są również gminy z obszaru Powiatu Lęborskiego.

W dniu 18 sierpnia 2026 r. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot podjęło uchwałę o wyrażeniu zgody na przekształcenie Stowarzyszenia w związek metropolitalny, wymaganą przez art. 7 ust. 2 pkt 3 ustawy, w trybie art. 7 ust. 3 ustawy, tj. większością 3/5 głosów pełnego składu organu w głosowaniu imiennym.

Z dniem utworzenia związek metropolitalny wstępuje w prawa i obowiązki przekształconego Stowarzyszenia, w tym w prawa i obowiązki związane z funkcją związku ZIT, o którym mowa w art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (art. 7 ust. 6 ustawy). Zapewnia to ciągłość dotychczas realizowanych przedsięwzięć, w tym rozliczeń środków europejskich.

III. Przedmiot niniejszej uchwały

Stosownie do art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy wydanie rozporządzenia o utworzeniu związku metropolitalnego wymaga zasięgnięcia opinii organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, które mają wejść w skład związku metropolitalnego. Niniejsza uchwała stanowi opinię Rady Powiatu Lęborskiego w tym zakresie; podstawę kompetencyjną jej podjęcia stanowi art. 12 pkt 11 ustawy o samorządzie powiatowym.

Ustawa nie przewiduje odrębnej uchwały organu stanowiącego o przystąpieniu do związku metropolitalnego – powiat wchodzi w skład związku z mocy rozporządzenia Rady Ministrów. Z tego względu niniejsza uchwała ogranicza się do wyrażenia opinii, obejmując nią również okoliczność objęcia związkiem metropolitalnym Powiatu Lęborskiego.

IV. Spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami

W trybie przekształcenia konsultacje z mieszkańcami z obszaru Stowarzyszenia w sprawie utworzenia związku metropolitalnego i wejścia w jego skład organizuje i przeprowadza właściwy organ Stowarzyszenia, a

uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie przeprowadzenia konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy, nie są wymagane (art. 7 ust. 4 ustawy). Wyniki konsultacji dołącza się do wniosku o utworzenie związku (art. 7 ust. 5 ustawy). Rada Powiatu Lęborskiego nie podejmuje zatem odrębnej uchwały w sprawie konsultacji z mieszkańcami. **Spotkanie informacyjno-edukacyjne w Powiecie Lęborskim zaplanowano na dzień 20 października 2026 r. o godz. 18:00 w Starostwie Powiatowym w Lęborku w Sali nr 13.**

V. Powiązania funkcjonalne Powiatu Lęborskiego z obszarem metropolitalnym

Powiat Lęborski od wielu lat uczestniczy we współpracy samorządów tworzących Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że znaczna część wyzwań rozwojowych stojących przed Powiatem ma charakter ponadlokalny i wymaga skoordynowanych działań podejmowanych wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Powiat Lęborski jest funkcjonalnie powiązany z pozostałą częścią obszaru metropolitalnego. Powiązania te dotyczą w szczególności rynku pracy, edukacji, ochrony zdrowia, transportu, usług publicznych, gospodarki i turystyki, a także codziennych oraz okresowych przemieszczeń mieszkańców. Planowanie rozwoju Powiatu powinno zatem uwzględniać nie tylko jego granice administracyjne, lecz także procesy społeczne i gospodarcze zachodzące w skali całego obszaru metropolitalnego.

Uczestnictwo Powiatu Lęborskiego w związku metropolitalnym umożliwi jego przedstawicielowi udział w zgromadzeniu związku i w podejmowaniu uchwał tego organu, na zasadach określonych w art. 33 ust. 1 ustawy. Pozwoli również na zabieganie o należyte uwzględnienie potrzeb północno-zachodniej części obszaru metropolitalnego w strategiach, programach rozwojowych i przedsięwzięciach o charakterze ponadlokalnym.

VI. Transport i dostępność komunikacyjna

Szczególne znaczenie dla Powiatu Lęborskiego ma rozwój infrastruktury transportowej oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. Sprawne połączenia z Trójmiastem i sąsiednimi powiatami wpływają na mobilność mieszkańców, dostęp do miejsc pracy, szkół, uczelni, specjalistycznej ochrony zdrowia i innych usług publicznych, a także na atrakcyjność gospodarczą i turystyczną Powiatu.

Utworzenie związku metropolitalnego stworzy warunki do lepszej koordynacji przedsięwzięć transportowych, określania wspólnych priorytetów inwestycyjnych oraz reprezentowania potrzeb komunikacyjnych jednostek tworzących związek wobec administracji rządowej, samorządu województwa i innych podmiotów odpowiedzialnych za rozwój infrastruktury. Do zadań własnych związku należy w szczególności opiniowanie inwestycji celu publicznego w zakresie budowy lub rozbioru obiektów i urządzeń infrastruktury transportowej, w tym dróg kolejowych oraz dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na obszarze związku (art. 13 ust. 1 pkt 7 ustawy).

Istotnym obszarem działalności związku będzie również planowanie, organizowanie i rozwijanie publicznego transportu zbiorowego, w tym planowanie i organizowanie metropolitalnych przewozów pasażerskich oraz zarządzanie nimi, a także rozwój i integrowanie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez jednostki samorządu terytorialnego i związki komunalne działające na obszarze związku (art. 13 ust. 1 pkt 4–6 ustawy). Działanie w skali metropolitalnej może sprzyjać lepszemu powiązaniu transportu kolejowego i autobusowego, koordynacji rozkładów jazdy, rozwojowi węzłów przesiadkowych oraz integracji taryfowej i biletowej. Dla mieszkańców Powiatu Lęborskiego oznacza to możliwość poprawy dostępności i atrakcyjności transportu publicznego, w szczególności na kierunkach łączących Powiat z Trójmiastem i pozostałymi ośrodkami obszaru metropolitalnego.

VII. Skutki finansowe – składka roczna

Udział Powiatu w związku metropolitalnym będzie wiązać się ze skutkami finansowymi. Zgodnie z art. 63 ust. 1 i 2 ustawy jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład związku są obowiązane, począwszy od roku jego utworzenia, wносить na rzecz związku składkę roczną, składającą się z części stałej i części zmiennej. Na zasadach ogólnych część stałą składki powiatu ustala się, mnożąc współczynnik 0,00069 przez dochód powiatu z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustalony na rok budżetowy (art. 63 ust. 3 pkt 3 ustawy); dla gmin i miast na prawach powiatu współczynnik ten wynosi 0,0024. Część zmienna składki jest związana z zadaniami powierzonymi związkowi przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, a jej

wysokość zależy od liczby i zakresu powierzonych zadań oraz odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez te jednostki na wykonywanie tych zadań (art. 63 ust. 4 ustawy).

Szczegółowe zasady ustalania wysokości części zmiennej składki rocznej oraz terminy płatności części stałej i części zmiennej określa statut związku metropolitalnego (art. 63 ust. 5 ustawy). Do składki rocznej stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, przy czym kompetencje organu podatkowego wykonuje przewodniczący zarządu związku (art. 63 ust. 7 ustawy). Oznacza to, że składka podlega reżimowi zobowiązań publicznoprawnych, w tym w zakresie odsetek za zwłokę i trybu dochodzenia zaległości.

VIII. Zasady przejściowe w latach 2027–2029

W latach 2027–2029 wysokość dochodów związku z tytułu części stałej składki oraz sposób określania obciążeń poszczególnych jednostek będą podlegały szczególnym zasadom przejściowym przewidzianym w art. 87 ust. 2 ustawy. Ustawa określa w tym okresie maksymalne limity łącznych dochodów związku z części stałej składki, wynoszące 5 000 000 zł w 2027 r., 10 000 000 zł w 2028 r. oraz 20 000 000 zł w 2029 r., natomiast wysokość obciążenia poszczególnych jednostek ma odpowiadać proporcji ich dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych do dochodów wszystkich jednostek tworzących związek z tego tytułu. Dokładna wysokość składki Powiatu Lęborskiego będzie zatem możliwa do ustalenia po określeniu składu związku oraz uzyskaniu danych finansowych wszystkich jednostek wchodzących w jego skład oraz po uchwaleniu statutu związku. Na chwilę obecną prognozowana wysokość składki członkowskiej na rok 2027 dla Powiatu Lęborskiego wynosi 10 892 zł, w 2028 roku wynosi 21 785 zł, zaś w 2029 roku 43 569 zł. W roku 2026 wysokość składki członkowskiej Powiatu Lęborskiego w Stowarzyszeniu wynosi 18 073 zł.

Niezależnie od powyższego art. 87 ust. 1 ustawy określa maksymalny limit dochodów związku z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, wynoszący łącznie 900 000 000 zł w latach 2027–2029, w tym 150 000 000 zł w 2027 r., 250 000 000 zł w 2028 r. i 500 000 000 zł w 2029 r.

IX. Dochody związku metropolitalnego

Związek metropolitalny będzie posiadał własne, odrębne od dochodów jednostek członkowskich źródła dochodów. Należą do nich w szczególności ustawowy udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz składki jednostek samorządu terytorialnego (art. 58 pkt 1 i 2 ustawy). Związek może ponadto uzyskiwać dotacje oraz środki pochodzące z funduszy celowych, źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej, na zasadach określonych w ustawie i przepisach odrębnych (art. 58 pkt 9–11 oraz art. 59 ustawy). Środki te stanowią dochody związku i służą wykonywaniu jego zadań; nie stanowią natomiast bezpośredniego dochodu Powiatu. Potencjalna korzyść dla Powiatu może wynikać z realizowania przez związek przedsięwzięć i zadań obejmujących obszar Powiatu oraz jego mieszkańców.

Udział związku metropolitalnego w podatku dochodowym od osób fizycznych wynosi 0,49% od dochodów podatników zamieszkałych w gminach wchodzących w skład związku oraz 0,14% od dochodów podatników zamieszkałych w gminach niewchodzących w skład związku, lecz położonych w granicach powiatów wchodzących w jego skład (art. 62 ust. 1 ustawy). Ustawa nie zmienia przy tym wysokości udziałów jednostek samorządu terytorialnego w podatku dochodowym od osób fizycznych określonych w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wobec czego dochody własne Powiatu z tego tytułu nie zostaną obniżone.

X. Pozycja prawna Powiatu w związku metropolitalnym

Członkostwo w związku metropolitalnym nie pozbawia Powiatu osobowości prawnej ani samodzielności w zakresie wykonywania jego ustawowych zadań; wykonywanie zadań związku metropolitalnego nie może naruszać zakresu działania gmin, powiatów ani województw (art. 13 ust. 3 ustawy). Związek będzie natomiast wykonywał własne zadania określone ustawą oraz zadania powierzone mu na podstawie zawartych porozumień. Udział w związku należy zatem postrzegać jako zinstytucjonalizowaną formę współpracy samorządowej oraz instrument reprezentowania interesów Powiatu w procesach rozwojowych zachodzących w skali metropolitalnej.

Rzetelna ocena wymaga wskazania również następujących okoliczności. Delegatem Powiatu w zgromadzeniu związku jest z mocy art. 29 ust. 2 ustawy Starosta Lęborski albo osoba przez niego upoważniona, przy czym upoważnienia takiego udziela sam delegat (art. 29 ust. 3 ustawy); rada powiatu nie wyznacza przedstawiciela. Uchwały zgromadzenia wymagają, poza obecnością co najmniej połowy ustawowego składu,

poparcia takiej liczby delegatów reprezentujących gminy, aby mieszkańcy tych gmin stanowili większość ludności zamieszkałej na obszarze związku, oraz poparcia co najmniej 2/5 ustawowego składu zgromadzenia (art. 33 ust. 1 ustawy) – głosy delegatów powiatów nie są uwzględniane przy ustalaniu większości ludnościowej. Zgromadzenie stanowi ponadto akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze związku (art. 17 ust. 1 ustawy), podejmuje uchwały harmonizujące działalność gmin i powiatów oraz ustala rekomendacje dotyczące ich aktów prawnych w zakresie zadań własnych związku (art. 31 pkt 12 i 13 ustawy), a w zakresie zadań powierzonych związkowi wykonuje kompetencje przysługujące organowi stanowiącemu jednostki powierzającej (art. 14 ust. 6 ustawy). Wyłączenie powiatu ze związku następuje rozporządzeniem Rady Ministrów na wniosek zgromadzenia (art. 5 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy), co oznacza, że Powiatowi nie przysługuje prawo jednostronnego wystąpienia ze związku.

XI. Konkluzja

Mając na uwadze istniejące powiązania funkcjonalne, dotychczasową współpracę w ramach Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk–Gdynia–Sopot, możliwość udziału Powiatu w kształtowaniu polityk metropolitalnych, a także przewidywane korzyści w zakresie transportu, planowania strategicznego i realizacji przedsięwzięć ponadlokalnych, przy uwzględnieniu opisanych powyżej skutków finansowych i ustrojowych, zasadne jest pozytywne zaopiniowanie utworzenia związku metropolitalnego obejmującego Powiat Lęborski.